

پخش کارتون برای پناهجویان غزه

ایستکار یک مرد فلسطینی در رفح با استقبال کودکان روبه‌رو شد و براین‌اساس ده‌ها کودک پناهجو یکشنبه ۹ اردیبهشت‌ماه در رفح در جنوب نوار غزه برای تماشای کارتون جمع شدند. بی‌بی‌سی فارسی با اعلام این خبر نوشت، محمد خوداری که خود یک آواره فلسطینی است، با پخش کارتون از پروژکتور سیار بر یک پرده سفید، ساعاتی باعث شادی و انبساط خاطر کودکان فلسطینی شد. به گفته‌ آژانس امدادرسانی سازمان ملل، پناهندگان فلسطینی (آنرو) از زمان شروع جنگ غزه نزدیک به ۷/۱ میلیون نفر -بیش از ۷۵ درصد کل جمعیت غزه- آواره شده‌اند. آنرو می‌گوید که نیمی از جمعیت غزه (۱/۱ میلیون نفر) به‌دلیل جنگ و محدودیت دسترسی به کمک‌های بشردوستانه با «ناامنی غذایی» و خطر قحطی‌روبه‌رو هستند.

معرفی داوران جشنواره کن

هشت عضو هیئت‌داوران بخش رقابتی جشنواره فیلم کن ۲۰۲۴ معرفی شدند تا در کنار گرتا گرویک به‌عنوان رئیس این بخش به انتخاب بهترین‌ها بپردازند. مهر با اعلام این خبر نوشت، لیلی گلادستون بازیگر آمریکایی نامزد اسکار برای بازی در «قاتلان ماه کامل»، ابوا گرین بازیگر فرانسوی «سه تفنگدار»، عمر سای بازیگر فرانسوی سریال «لوپین»، ابرو سیلان فیلمنامه‌نویس ترکیه نویسنده برنده نخل طلای ۲۰۱۴ برای «خواب زمستانی» و نادین لیکی کارگردان لبنانی فیلم «کفرناحوم» که سال ۲۰۱۸ برنده جایزه هیئت‌داوران جشنواره کن شد، از جمله اعضای این دوره جشنواره کن هستند. خوان آنتونیو بایونا کارگردان اسپانیایی که جدیدترین فیلمش «جامعه برف» نامزد اسکار بهترین فیلم بین‌المللی شد، پیرفرانچسکو فاوینو بازیگر ایتالیایی فیلم «مارا» و هیروکازو کوریندا کارگردان ژاپنی برنده نخل طلای ۲۰۱۸ برای «دزدان فروشگاه» دیگر اعضای گروه داوران پسر و پیمان این دوره را تشکیل داده‌اند. برنده نخل طلا در مراسم اختتامیه جشنواره در ۲۵ ماه می (۵ خردادماه) معرفی خواهد شد.

جایزه برای نویسنده فلسطینی زندانی

رمان «نقاب، رنگ آسمان» اثر نویسنده فلسطینی، باسیم خندقچی به‌عنوان برنده جایزه بین‌المللی ادبیات داستانی عربی در سال ۲۰۲۴ معرفی شد. ایسنا با اعلام این خبر نوشت، انجمن اسیران فلسطینی در بیانیه‌ای اعلام کرد که خندقچی پس از اینکه چند ماه پیش به‌عنوان نامزد جایزه بین‌المللی ادبیات داستانی عرب شناخته شد، توسط رسانه‌های اسرائیلی مورد تحریر گسترده قرار گرفت اما درنهایت توانست مهم‌ترین جایزه ادبیات عرب یعنی بوکر عربی را از آن خود کند. جنگ علیه روایت فلسطینی رویکردی ثابت از سوی اشغالگران اسرائیل در مقابله با حضور فلسطینی‌هاست. جایزه بین‌المللی ادبیات داستانی جهان عرب از سال ۲۰۰۸ تاکنون برگزار می‌شود و برای برندگان خود افزایش فروش و موردتوجه قرار گرفتن از سوی ناشران بین‌المللی راه‌ارمغان می‌آورد. این جایزه بین‌المللی از سوی بنیاد جایزه «بوکر» در لندن حمایت می‌شود.

فرهنگ

CULTURE

۱۴

گرافیک یک‌ویترین ترئینی نیست

طراحان به مناسبت هفته گرافیک از دغدغه‌های صنفی‌شان گفتند

خوب با ابزارهای دیجیتالی داشته باشید برایشان کمتر ارزش دارد. این فاصله دیدگاه باعث می‌شود که خیلی باهم همراه نشویم و تا زمانی که مشتریان اصلی گرافیک که کسب‌وکارها و نهادهای بزرگ هستند با نگاه مدرن همراه نشوند، گرافیک صرفاً به یک ویترین تزئینی تبدیل می‌شود.»

تصور کنید که روزی از خواب بیدار می‌شوید و تمام علائم گرافیکی در جهان حذف می‌شوند. از علائم راهنمایی و رانندگی و نشانه‌های گرافیکی مترو تا پوسترها دیگر وجود ندارند. در این شرایط شاید جامعه انسانی برای برقراری ارتباطات، اطلاع‌رسانی و در مناسبات فردی دچار مشکلات اساسی شود. وجه ارتباطی یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های گرافیک است اما باید این نکته را درنظر داشته باشیم که میان وجه ارتباطی و زیبایی‌شناسی یک اثر گرافیکی تمایز قائل باشیم. به‌طور مثال ما با بسیاری از آثار گرافیکی از جمله پوسترها، تایپوگرافی‌ها و حتی آثار تبلیغاتی به‌مثابه اثر هنری برخورد می‌کنیم بدون توجه به وجه ارتباطی آن‌ها. سعید بابوند در این رابطه می‌گوید: «انسان در عصر قدیم نیز نشانه‌ها را پیدا کرد و توانست یک زبان تصویری اختراع کند اما من فکر می‌کنم این موضوع صرفاً یک مشترک لفظی با گرافیک است. به‌طور مثال خود من بارها گفته‌ام که «جهان بدون گرافیک نابود می‌شود». این اتفاق هم رخ خواهد داد اما منظور من در اینجا طراحی گرافیک به عنوان یک امر زیبایی‌شناسی نیست. حتی در یک عطاری سنتی نیز برای راهنمایی خریداران روی شیشه داروها نشانه‌ها و نوشته‌هایی وجود دارد اما این شامل گرافیک نمی‌شود. خط‌کشی‌های کف خیابان نیز علائم گرافیکی هستند و اگر آن‌ها را حذف کنیم هزاران تصادف رخ می‌دهد. وقتی از گرافیک صحبت می‌کنیم یک وجه ارتباطی دارد و یک وجه توسعه‌دهنده زیبایی‌شناسی. شما وقتی برای خرید یک محصول وارد مغازه می‌شوید احتمالاً اثری که زیباتر باشد شما را جذب می‌کند. این نکته مهم است که وقتی از گرافیک دیزاین حرف می‌زنیم، باید بحث زیبایی‌شناسی را مدنظر قرار دهیم.» بهرام کلهرنیا که گرافیک را یک دستگاه ارتباطی - ادراکی می‌داند معتقد است که این دستگاه باید کارش را خوب بلد باشد تا ارتباطات نیز به‌درستی شکل بگیرد. طراحان باید با متولیان مانند صاحبان کالا، صاحبان مشاغل، مدیران فرهنگی، مدیران دولتی، نهادهای قانونی، آموزش‌پرورش و... در ارتباط باشند و آن‌ها از توانمندی طراحان گرافیک استفاده کنند تا کار خودشان را شکل دهند. او ادامه می‌دهد: «طراحان گرافیک سودمندی‌های زیادی در دنیای تجاری دارند به همین دلیل در کشورهای مختلف می‌کوشند برای طراحان گرافیک تسهیلات و قوانینی مصوب کنند. اما متأسفانه طراحی گرافیک در ایران جزو فعالیت‌هایی است که شغل به حساب نمی‌آید و در اکثر مواقع طراحان باید دنبال سفارش دهنده بدون‌تا بتوانند تامین معاش کنند. صاحبان مشاغل ما وقتی سراغ طراحان می‌روند عدد بسیار ناچیزی به آن‌ها پیشنهاد می‌دهند درصورتی‌که نمی‌دانند در صورت غفلت از این موضوع اول از همه به خودشان و برندشان خیانت کرده‌اند.»

«گرافیک دیروز و امروز و فردا ندارد. گرافیک یک

ندا زنگینه

خبرنگار فرهنگ

از خط‌کشی‌های عابرپیاده و علائم راهنمایی و رانندگی، تا بسته‌بندی محصولات تجاری و لوگو و پوستر فیلمی که به شما اطلاعات می‌دهد همه‌وهمه علائم گرافیکی هستند که ما به‌صورت روز‌مره با آن‌ها مواجه می‌شویم. درواقع می‌توان گفت جنبه‌های مختلفی از زندگی اجتماعی ما با طراحی گرافیک پیوند خورده و تحت‌الشعاع قرار گرفته است.

۲۷ آوریل در سال ۱۹۹۵ توسط انجمن بین‌المللی طراحان گرافیک به‌عنوان روز جهانی طراحی و گرافیک نام‌گذاری شد. دلیل این نام‌گذاری، مصادف بودن این روز با سالروز تأسیس انجمن بین‌المللی طراحی گرافیک یا کوگرادا در سال ۱۹۶۳ بود. این مناسبت بهانه‌ای شد تا پای صحبت چند نفر از فعالان حوزه گرافیک در ایران بنشینیم. گفت‌وگویی که در آن بهرام کلهرنیا، رئیس هیئت‌مدیره انجمن صنفی طراحان گرافیک ایران، علی خسروی از طراحان قدیمی و سعید بابوند، نایب‌رئیس هیئت‌مدیره انجمن صنفی طراحان گرافیک ایران ما را همراهی کردند. هرکدام از این افراد از بخشی از مطالبات و مشکلات این حوزه صحبت کردند. درک نادرست جامعه از حوزه گرافیک، نبود امنیت شغلی، حمایت نشدن از سمت نهادهای بالادستی، ضعف آموزش و... همه از جمله نکاتی بود که در این گفت‌وگو مطرح شدند که شاید خالی از لطف نباشد در هفته گرافیک توجه و مروری بر دغدغه‌های این صنف داشته باشیم.

▼ وجه ارتباطی و زیبایی‌شناسی گرافیک

به‌نظر می‌رسد که امروزه یکی از مهم‌ترین معضلات گرافیک این است که عموم مردم درک درستی نسبت به آن ندارند. در تصور اغلب جامعه کار کردن با فتوشاپ همان طراحی گرافیک است و وقتی از چیزی به عنوان زیبایی‌شناسی گرافیک و وجه ارتباطی گرافیک صحبت می‌کنیم، جامعه شناخت زیادی از این مسئله ندارد. مسئله‌ای که سعید بابوند آن را اینگونه شرح می‌دهد: «متأسفانه امروزه مردم گرافیک را به‌درستی نمی‌شناسند. تصور کنید که حدود ۵۰ سال قبل فردی برای داشتن یک لوگو سراغ شرکت‌های تبلیغاتی و گرافیکست‌های آن زمان می‌رفت. طراح روی کاغذ به صورت دستی برایش طرح می‌زد و آن فرد نیز از کارش شگفت‌زده می‌شد. اما اکنون به‌دلیل کار با نرم‌افزارها بخشی که حاصل مرارت انسان است در طراحی گرافیک دیده نمی‌شود به همین دلیل عموم مردم تصور می‌کنند که این رشته نیاز به تخصص و مهارت ندارد. برخی از جامعه‌شناسان بزرگ مانند بوردیو گفته‌اند که طبقات سطح پایین فرهنگ یا به قولی طبقاتی که در عصر سنتی زندگی می‌کنند از هنرهایی لذت می‌برند که همراه با رنج و مرارت باشد. به‌طور مثال یک قالی برای این افراد خیلی ارزشمند است زیرا با دست و طی سال‌ها بافته شده است اما اگر شما یک طرح بسیار

سیری است که مانند تاریخ راه خودش را می‌رود.» این‌ها جملات علی خسروی از طراحان باتجربه و هم‌دوره زنده‌یاد مرتضی ممیز است. او معتقد است که همه افراد گرافیکست هستند و نظرش را اینگونه بیان می‌کند: «حروف قدیمی که در جبرفت کشف شده و هنوز نتوانسته‌اند آن‌ها را بخوانند یعنی اینکه گرافیک از همان زمان وجود داشته است و افراد دریافته بودند که می‌توانند صداها را به کلمه و کلمات را به نشانی تبدیل کنند و از این طریق با یکدیگر ارتباط برقرار کنند. شما از روزی که وارد مدرسه می‌شوید و الفبا یاد می‌گیرید، گرافیکست هستید یعنی هر آدمی که یاد می‌گیرد با کلمات و حروف پیماش را به دیگری منتقل کند، گرافیکست است. دقت کنید که همه آدم‌ها یک امضای مخصوص به خود دارند یعنی نشانه خاص خودش را طراحی کرده‌اند.»

▼ انجمن و چانه‌زنی‌های همیشگی

شغل طراحی گرافیک در ایران امنیت شغلی ندارد. سازمان‌های قانونی کشور به جای اینکه حل مشکل کنند و به‌مثابه تسهیلگر وضیت هنرمندان و انجمن‌ها را حل کنند، برعکس سنگ جلوی پای آن‌ها می‌اندازند. شاید این جمله‌ها را بارها از زبان کسانی که در این حوزه فعالیت می‌کنند، شنیده باشید. طرف حساب فعالان این حوزه نیز نهادهای و سازمان‌های بزرگی هستند که شاید مطالبه‌گری از آن‌ها از عهده یک شخص برنیايد. تمام این مسائل منجر به این شد که هنرمندان دورهم جمع شوند و تحت عنوان یک انجمن صنفی برای حمایت و نوعی نظارت بر حرفه خود، همچنین ارتقا و تعالی طراحی گرافیک در کشور تلاش کنند. درنتیجه انجمن صنفی طراحان گرافیک ایران در مهرماه ۱۳۷۶ توسط هیئت مؤسسی تشکیل شده از مرتضی ممیز، قباد شیوا، ابراهیم حقیقی و ایرج میرزا علیخانی به ثبت رسید و تأسیس شد. سعید بابوند درباره تأثیری که انجمن در این سال‌ها بر گرافیک کشور داشته است، می‌گوید: «انجمن صنفی طراحان گرافیک در این ۲۵ سال قطعاً گرافیک را خیلی بیشتر از قبل به جامعه معرفی کرده است. البته که رسانه‌های دیگر مانند فضای مجازی نیز دراین‌زمینه مؤثر بوده‌اند. انجمن از اعضای صنف خودش تشکیل شده است و نکات تک افراد سفیران انجمن هستند. ما سعی کرده‌ایم در این سال‌ها با برگزاری نشست‌ها، نمایشگاه‌ها، جایزه سرو نقره‌ای، انتشار کتاب‌ها و مقاله‌ها روی درک بهتر جامعه از گرافیک و افزایش سواد و مهارت هنرمندان این حوزه تلاش کنیم. ما سعی می‌کنیم که به قدیمی‌های خودمان سر بزنیم، حال‌شان را بپرسیم و بگوییم که به یاد شما هستیم. برای جوانان نمایشگاه برگزار می‌کنیم تا بگوییم آینده از آن این جوانان است. مسئله مهمی که در انجمن حاصل می‌شود گفت‌وگویی است که میان دو نسل اتفاق می‌افتد. در جامعه ما بحران گفت‌وگو وجود دارد اما این اتفاق در انجمن رخ می‌دهد. جوان ۲۰ ساله دانشجو نمایشگاه برگزار می‌کند و این مسئله باعث می‌شود که پیشکسوتان و افراد باتجربه آثارش را تماشا و قضاوت کنند. قطعاً جوانان هم رویکردهای نوینی در حوزه گرافیک دارند که برای افراد باتجربه مؤثر است. این گفت‌وگوها گمشده جامعه ماست.»

بهرام کلهرنیا با اشاره به اینکه در چند سال گذشته انجمن کار خود را ادامه داده و دائماً با سازمان‌های مختلف وارد گفت‌وگو شده است اما متأسفانه پیشرفتی حاصل نشده است، ادامه می‌دهد: «من معتقدم که